

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2020/1 LSF 46 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af udlændingeloven (Serviceeftersyn af reglerne for ulønnet frivilligt arbejde)

Ministerium: Udlændinge- og Integrationsministeriet

Journalnummer: Udlændinge- og Integrationsmin., j.nr. 2019-13212

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven

(Serviceeftersyn af reglerne for ulønnet frivilligt arbejde)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som ændret bl.a. ved lov nr. 1001 af 27. juni 2020 og senest ved lov nr. 1003 af 27. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. § 9 a, stk. 25, ophæves.
Stk. 26 og 27 bliver herefter stk. 25 og 26.
2. § 9 i, stk. 12, ophæves.
3. § 9 j, stk. 10, ophæves.
Stk. 11 bliver herefter stk. 10.
4. § 9 q, stk. 13, ophæves.
Stk. 14 bliver herefter stk. 13.
5. I § 13, stk. 1, 3. pkt., ændres »§ 14 og § 14 a« til: »stk. 2, § 14 og § 14 a«.
6. I § 13 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:
»Stk. 2, En udlænding, der har lovligt ophold i medfør af §§ 2 b-4 b eller en tidsbegrænset opholdstilladelse, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.«
Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2021.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

I dag afhænger retten til at udføre ulønnet frivilligt arbejde af den enkelte udlændings opholdsgrundlag. Det kan derfor være vanskeligt for frivillige organisationer at gennemskue, om en udlænding har ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Regeringen (Socialdemokratiet) ønsker, at udlændinge nemt og ubureaukratisk skal kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde i Danmark. Med lovforslaget ønsker regeringen derfor at ensrette reglerne, så alle udlændinge, der allerede har ret til ophold i Danmark, får samme ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Der lægges således ikke op til at lempe adgangen til Danmark, men til at give en ekstra ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde for de udlændinge, der allerede har ret til ophold her i landet. Det ulønnede frivillige arbejde må ikke erstatte lønnet arbejdskraft, og det er en forudsætning, at det er sædvanligt, at det pågældende arbejde udføres ulønnet og frivilligt.

2. Udvidet adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde

2.1. Gældende ret

Det fremgår af udlændingelovens § 13, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet.

Det følger af udlændingelovens § 14, stk. 1, at bl.a. udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse, flygtninge, familiesammenførte udlændinge, medfølgende familiemedlemmer til udenlandske arbejdstagere og medfølgende familiemedlemmer til udenlandske studerende er fritaget for krav om arbejdstilladelse. Disse grupper kan dermed arbejde, herunder ulønnet og frivilligt, uden at skulle søge arbejdstilladelse.

Herudover afhænger udlændinges ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde af, hvilket opholdsgrundlag udlændingen har i Danmark. Udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse på baggrund af beskæftigelse har således adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde uden at skulle søge arbejdstilladelse, jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 25. Tilsvarende gælder ph.d.-studerende, jf. herved udlændingelovens § 9 i, stk. 12, au pair-personer, jf. udlændingelovens § 9 j, stk. 10, og udenlandske pensionister, der har haft opholdstilladelse som ansat ved en herværende international organisation, EU-institution el.lign., jf. udlændingelovens § 9 q, stk. 13.

Udenlandske studerende på videregående uddannelser med tidsbegrænset opholdstilladelse efter § 1, stk. 1 eller 2, i bekendtgørelse nr. 588 af 7. maj 2019 om meddelelse af opholds- og arbejdstilladelse til studerende (studiebekendtgørelsen), får samtidig arbejdstilladelse med ret til at arbejde lønnet såvel som ulønnet op til 20 timer om ugen og fuldtid i månederne juni, juli og august, jf. studiebekendtgørelsens § 16, stk. 1. Denne gruppe har dermed en begrænset ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 l på baggrund af et working holiday-ophold er berettiget til et længerevarende ferieophold i Danmark og til at arbejde i et nærmere begrænset omfang, som er defineret i hver enkelt working holiday-aftale. Inden for rammerne af hver enkelt aftale kan udlændinge på baggrund af et working holiday-ophold således udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse med henblik på ansættelse på forskningscenteret European Spallation Source i Sverige, jf. udlændingelovens § 9 a, stk. 3, med opholdstilladelse som religiøs forkynner, jf. § 9 f, med opholdstilladelse som praktikant eller volontør, jf. § 9 k, og med opholdstilladelse efter § 9 p om beskæftigelse på baggrund af internationale forpligtelser har ikke ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Udlændinge, der er i Danmark visumfrit eller på visum, har ikke adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde.

2.2. Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Udlændinge skal nemt og ubureaukratisk kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde i Danmark.

Det foreslås derfor, at udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark får ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Der ændres med forslaget ikke på de gældende regler for opnåelse af opholdstilladelse, men udlændinge, der har eller får opholdstilladelse, vil med forslaget få ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Dette gælder uanset, hvilket opholdsgrundlag den enkelte udlænding har.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der har eller får tidsbegrænset opholdstilladelse som praktikant, volontør eller religiøs forkynner, fremadrettet vil få adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Tilsvarende vil gælde udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 p (om beskæftigelse på baggrund af internationale forpligtelser) samt udlændinge med opholdstilladelse med henblik på ansættelse på forskningscenteret European Spallation Source i Sverige.

Forslaget indebærer også, at udlændinge, der har en begrænset ret til at arbejde i Danmark, fremadrettet vil få fri adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Udenlandske studerende vil således – ved siden af deres begrænsede arbejdstilladelse til at arbejde 20 timer om ugen og fuldtid i sommermånederne – få fri adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde, ligesom udlændinge på working holiday-ophold vil få fri adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde ved siden af den begrænsede arbejdstilladelse, som udstedes på baggrund af den konkrete working holiday-aftale.

Det foreslås også, at udlændinge, som er i Danmark i medfør af et visum eller et visumfrit ophold, får ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Der ændres med forslaget ikke ved visumreglerne. Adgangen til at udføre ulønnet frivilligt arbejde vil dermed være begrænset til de personer, der allerede af anden årsag befinder sig i Danmark i medfør af et visum eller et visumfrit ophold. Der vil som efter gældende praksis skulle gives afslag på visum, hvor formålet alene er at udføre frivilligt ulønnet arbejde. Det må således ikke være hovedformålet med visumopholdet at udføre ulønnet frivilligt arbejde, og ansøgning om visum til Danmark alene eller i hovedsagen med henblik på at udføre ulønnet frivilligt arbejde vil, som det gælder i dag, som udgangspunkt føre til afslag. Det vil altid bero på en konkret vurdering, om der kan meddeles visum. Det oplyste om hovedformålet med visumopholdet, opholdets varighed samt karakteren og varigheden af det arbejde, som ansøgeren eventuelt angiver at ville udføre under visumopholdet, vil således bl.a. skulle indgå i den samlede vurdering af, om visum kan gives.

Med forslagene vil udlændinge, der allerede har ret til tidsbegrænset ophold i Danmark, få adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde uden at skulle søge om arbejdstilladelse. Forslaget medfører ikke en lempelse eller ændring af adgangen til Danmark, men giver en nem og ubureaukratisk adgang til at udføre ulønnet frivilligt arbejde for udlændinge, der allerede har ret til tidsbegrænset ophold her i landet.

Der må ikke udføres ulønnet frivilligt arbejde i form af handlinger, der forudsætter arbejdstilladelse i Danmark, herunder at prædike eller at forkynde.

Det bemærkes, at udlændinge med tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark allerede har ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde uden at skulle søge om arbejdstilladelse, jf. herved udlændingelovens § 14, stk. 1, nr. 3.

Ulønnet frivilligt arbejde er arbejde, der udføres frivilligt og vederlagsfrit, og som udføres for en formelt organiseret organisation, forening eller lignende. Det betyder, at udlændinge med ret til ophold i Danmark vil kunne være frivillige i frivillige organisationer og foreninger samt offentlige institutioner. Herudover vil udlændinge med ret til ophold i Danmark have ret til at være frivillige i løsere organiserede netværk såsom eksempelvis Venligboerne.

En udlænding må således gerne være frivillig til forældredag i eget barns børnehave eller skole, besøgsven på et plejehjem, frivillig i en frivilligdreven boghandel eller biograf, frivillig i en IT-café på et bibliotek, frivillig i en kommunal netværkscafé for flygtninge eller frivillig i kortere tidsrum, f.eks. ved kulturelle begivenheder (f.eks. som frivillig i "Copenhagen Volunteers" eller som frivillig til eksempelvis Roskilde Festival). Der er ikke tale om en udtømmende opremsning.

Arbejdet skal have et almennyttigt formål. Det er i den forbindelse ikke tilstrækkeligt, at en organisation ifølge sine vedtægter har et almennyttigt formål. Ved vurderingen af, om det ulønnede frivillige arbejde har et almennyttigt formål, kan der bl.a. lægges vægt på organisationens faktiske virke og samlede forhold såsom vedtægter, struktur, aktiviteter og medlemmer. Herudover skal der lægges vægt på det konkrete arrangement. Der kan ikke udføres ulønnet frivilligt arbejde, hvis arrangementet har et kommercielt eller delvist kommercielt sigte. Dette gælder også, selvom organisationen, der arrangerer arrangementet eller bistår ved arrangementet, er almennyttig. Udlændinge vil således ikke inden for rammerne af de foreslåede ændringer have ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde til eksempelvis større sportsbegivenheder som EM i fodbold, VM i håndbold el.lign. Det gælder som nævnt både i forhold til den eller de organisationer, der måtte afholde arrangementet i Danmark, og i forhold til organisationer, der bistår ved kommercielle eller delvist kommercielle arrangementer uden at være arrangør. Sidstnævnte betyder eksempelvis, at udlændinge ikke vil kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde for f.eks. Røde Kors' frivillige samarittjeneste ved større sportsbegivenheder som EM i fodbold. Udlændinge vil derimod godt kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde for f.eks. Røde Kors' frivillige samarittjeneste ved Landsstævnet, der ikke har et kommercielt eller delvist kommercielt sigte. Det bemærkes, at udlændinge godt vil kunne udføre ulønnede frivillige aktiviteter, der har et indtægtsgivende sigte uden at være kommercielle eller delvist kommercielle. Det kan f.eks. være salg af fyrværkeri, juletræer, kager, afholdelse af tombola og madboder. Tilsvarende kan det være ulønnet frivilligt arbejde i f.eks. Røde Kors' eller Folkekirkens Nødhjælps genbrugsbutikker.

At det frivillige arbejde skal være ulønnet betyder, at udlændingen ikke må modtage vederlag for arbejdet, hverken i form af løn eller andre goder, f.eks. betalt telefon, internetopkobling m.v. Udlændingen må dog gerne modtage mindre ydelser, som andre ulønnede frivillige tilsvarende får, f.eks. gratis adgang til den festival, som det frivillige ulønnede arbejde knytter sig til (et såkaldt festival-armbånd), forplejning under udførelsen af det ulønnede frivillige arbejde, herunder eventuel frugtordning, julegave m.v.

At det ulønnede frivillige arbejde skal udføres for en organisation eller forening, der er formelt organiseret, betyder, at udlændingen skal have en aftale med en formaliseret organisatorisk enhed om at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Aftalen kan både være mundtlig og skriftlig.

Det ulønnede frivillige arbejde må ikke erstatte lønnet arbejdskraft, og det er således en forudsætning, at det er sædvanligt, at det pågældende arbejde udføres ulønnet og frivilligt.

Udlændingen kan udføre ulønnet frivilligt arbejde inden for f.eks. sundhedsområdet, det sociale område eller idræts- og fritidsområdet. Der kan f.eks. være tale om ulønnet frivilligt arbejde i en humanitær hjæl-

peorganisation, et spejderkorps, en idrætsforening, en misbrugsforebyggelsesforening, en patientforening, en besøgstjeneste, en flygtningeorganisation eller en sogneforening. Der er ikke tale om en udtømmende opremsning.

Det ulønnede frivillige arbejde skal være en del af organisationens eller foreningens kerneopgave i bred forstand. Udlændingen kan således f.eks. arbejde ulønnet frivilligt i et køkken hos et værested for hjemløse, mens vedkommende ikke vil kunne arbejde ulønnet frivilligt i køkkenet i organisationens eller foreningens hovedkontor, medmindre det er sædvanligt, at det pågældende arbejde udføres ulønnet og frivilligt. Udlændingen kan engagere sig som frivillig, hvis der er kutyme for, at de samme aktiviteter normalt bliver varetaget af frivillige i den pågældende organisation, forening eller lignende. Det kan f.eks. dreje sig om malerarbejde i en spejderforenings lokaler, madlavning til en fællesspisning i en idrætsforening, bartenderopgaver til en frivilligfest i en forening, musikunderholdning til en caféaften på et værested eller cykling med ældre på et plejehjem ("cykling uden alder"). Der er ikke tale om en udtømmende opremsning.

En opholdstilladelse eller et visum eller visumfrit ophold vil give ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Der forudsættes således ikke indgivelse af ansøgning. Dette vil gælde tilsvarende for udlændinge med arbejdstilladelse som grænsependler, jf. § 25, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1020 af 23. juni 2019 (udlændingebekendtgørelsen).

Det bemærkes, at det ved ansættelse af en udenlandsk statsborger som hidtil er arbejdsgiverens ansvar at sikre, at udlændingen har ret til at arbejde. Dette gælder uanset om det tilbudte arbejde er lønnet eller ulønnet og frivilligt. I tilfælde af tvivl kan arbejdsgiveren indhente en fuldmagt fra udlændingen og rette henvendelse til udlændingemyndighederne med henblik på at få oplyst, om udlændingen har ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. januar 2020 til den 17. februar 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesty International, Bedsteforældre for Asyl, Børns Vilkår, Center for Frivilligt Socialt Arbejde, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks

Biblioteksforening, Danmarks Idrætsforbund (DIF), Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Kunstnerråd, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Erhvervsakademier, Danske Professionshøjskoler, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Den Danske Filmskole, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Danske Scenekunstscole, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Kongelige Danske Kunstakademi, Billedkunstskoler, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium, Det Rytmske Musikkonservatorium, DGI, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Folkehøjskolernes Forening i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Frise (Frivilligcentre og Selvhjælp Danmark), Frivilligrådet, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvandreradvisningen, Institut for Menneskerettigheder, KFUM's sociale arbejde, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsligaen), Københavns Byret, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Mellemfolkeligt Samvirke, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (tidl. Fredsfonden), Professionshøjskolernes Rektorkollegium, PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Retten i Randers, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS Racisme, Syddansk Musikkonservatorium, Work-live-stay southern Denmark, Udlændingenævnet, Ældresagen, Ægteskab uden grænser, Aarhus Erhverv/International Community og 3F.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen

Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervs-rettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af udlændingelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet såvel som ulønnet beskæftigelse i Danmark.

Det fremgår af udlændingelovens § 9 a, stk. 25, at udlændinge med opholdstilladelse på baggrund af beskæftigelse efter § 9 a, stk. 2, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at indsætte et nyt stykke 2 i udlændingelovens § 13, hvorefter bl.a. udlændinge med opholdstilladelse i Danmark, herunder på baggrund af beskæftigelse, skal kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med henblik på at undgå dobbeltregulering foreslås det som en konsekvens af forslaget i § 1, nr. 6, at ophæve den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9 a, stk. 25.

Til nr. 2

Det fremgår af udlændingelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet såvel som ulønnet beskæftigelse i Danmark.

Det fremgår af udlændingelovens § 9 i, stk. 12, at udlændinge med opholdstilladelse med henblik på at deltage i en ph.d.-uddannelse kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at indsætte et nyt stykke 2 i udlændingelovens § 13, hvorefter bl.a. udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark, herunder på baggrund af deltagelse i en ph.d.-uddannelse, skal kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med henblik på at undgå dobbeltregulering foreslås det som en konsekvens af forslaget i § 1, nr. 6, at ophæve den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9 i, stk. 12.

Til nr. 3

Det fremgår af udlændingelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet såvel som ulønnet beskæftigelse i Danmark.

Det fremgår af udlændingelovens § 9 j, stk. 10, at udlændinge med opholdstilladelse som au pair-person kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at indsætte et nyt stykke 2 i udlændingelovens § 13, hvorefter bl.a. udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark, herunder som au pair-person, skal kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med henblik på at undgå dobbeltregulering foreslås det som en konsekvens af forslaget i § 1, nr. 6, at ophæve den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9 j, stk. 10.

Til nr. 4

Det fremgår af udlændingelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet såvel som ulønnet beskæftigelse i Danmark.

Det fremgår af udlændingelovens § 9 q, stk. 13, at udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 q, stk. 1, som udenlandsk pensionist, der har haft opholdstilladelse som ansat ved en herværende international organisation, EU-institution el.lign., kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at indsætte et nyt stykke 2 i udlændingelovens § 13, hvorefter bl.a. udlændinge med tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark, herunder efter udlændingelovens § 9 q, stk. 1, skal kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Med henblik på at undgå dobbeltregulering foreslås det som en konsekvens af forslaget i § 1, nr. 6, at ophæve den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 9 q, stk. 13.

Til nr. 5

Det fremgår af udlændingelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet, og det fremgår af § 13, stk. 1, 2. pkt., at arbejdstilladelse tillige kræves til beskæftigelse på dansk skib eller luftfartøj, der som led i rutefart eller i øvrigt regelmæssigt ankommer til dansk havn eller lufthavn.

Udlændingelovens § 13, stk. 1, 3. pkt. henviser til lovens § 14 og § 14 a, der indeholder en række undtagelser til udgangspunktet om, at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet og ulønnet beskæftigelse i Danmark. Udlændingelovens § 14 indeholder således bl.a. en opstilling af de udlændinge,

som er fritaget for krav om arbejdstilladelse, mens § 14 a indeholder hjemmel til, at Udlændingestyrelsen efter ansøgning kan træffe afgørelse om, at en udlænding, der har indgivet ansøgning om asyl, under visse betingelser kan tage beskæftigelse i Danmark uden arbejdstilladelse.

Med lovforslagets § 1, nr. 6, foreslås det, at indsætte et nyt stykke 2 i udlændingelovens § 13, hvorefter udlændinge, som er i Danmark i medfør af et visum eller et visumfrit ophold, eller som har tidsbegrænset opholdstilladelse i Danmark, skal kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde. Retten til at udføre ulønnet frivilligt arbejde forudsætter ikke indgivelse af en ansøgning, men vil være indeholdt i den opholdstilladelse, som Styrelsen for International Rekruttering og Integration og Udlændingestyrelsen udsteder, og i det visum, som Udlændingestyrelsen og de danske repræsentationer udsteder.

Da forslaget i § 1, nr. 6, er en undtagelse til udgangspunktet om, at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage ulønnet beskæftigelse i Danmark, foreslås det med den foreslåede ændring af § 13, stk. 1, 3. pkt., at indsætte en henvisning til den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 13, stk. 2, jf. § 1, nr. 6, i § 13, stk. 1, 3. pkt.

Til nr. 6

Det fremgår af udlændingelovens § 13, stk. 1, 1. pkt., at udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet.

Med den foreslåede bestemmelse i § 13, stk. 2, foreslås det, at en udlænding, der har lovligt ophold i medfør af §§ 2 b-4 b eller en tidsbegrænset opholdstilladelse, skal kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Forslaget indebærer, at udlændinge, der har lovligt ophold i Danmark i medfør af et visum eller et visumfrit ophold eller en tidsbegrænset opholdstilladelse, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde uden at indgive særskilt ansøgning herom til Styrelsen for International Rekruttering og Integration eller Udlændingestyrelsen. Retten til at udføre ulønnet frivilligt arbejde vil være indeholdt i den opholdstilladelse, som Styrelsen for International Rekruttering og Integration og Udlændingestyrelsen udsteder eller har udstedt, og i det visum, som Udlændingestyrelsen og de danske repræsentationer udsteder.

Der vil, som efter gældende praksis, skulle gives afslag på visum, hvis det oplyste om formålet med visumopholdet indikerer, at formålet med opholdet i hovedsagen er at udføre ulønnet, frivilligt arbejde, idet den foreslåede ordning er begrænset til personer, hvis formål med visumopholdet hovedsageligt er et andet end at udføre ulønnet, frivilligt arbejde, såsom eksempelvis besøg hos et herboende familiemedlem eller deltagelse i en kulturel begivenhed. Der vil ligeledes skulle meddeles afslag på visum i tilfælde, hvor det frivillige, ulønnede arbejde, som visumansøgeren oplyser at skulle udføre, ikke sædvanligvis udføres ulønnet og frivilligt, uanset at arbejdet ikke er hovedformålet med visumopholdet. Der er ikke tale om en udtømmende opremsning.

Det vil i alle tilfælde bero på en konkret vurdering, om der kan meddeles visum, herunder også i tilfælde af, at ansøgeren allerede i forbindelse med visumansøgningens indgivelse oplyser, at den pågældende, udover eksempelvis at skulle besøge et familiemedlem, også gerne vil udføre frivilligt og ulønnet arbejde under en mindre del af opholdet. Det oplyste om hovedformålet med visumopholdet, opholdets varighed samt karakteren og varigheden af det arbejde, som ansøgeren eventuelt angiver at ville udføre under

visumopholdet, vil således skulle indgå i den samlede vurdering af, om visum kan gives. I den forbindelse vil der også skulle foretages en vurdering af, om det oplyste ulønnede, frivillige arbejde, som visumansøgeren oplyser at skulle udføre, også sædvanligvis udføres ulønnet og frivilligt.

Ulønnet frivilligt arbejde er arbejde, der udføres frivilligt og vederlagsfrit, og som udføres for en formelt organiseret organisation, forening eller lignende. Det betyder, at udlændinge med ret til ophold i Danmark vil kunne være frivillige i frivillige organisationer og foreninger samt offentlige institutioner. Herudover vil udlændinge med ret til ophold i Danmark have ret til at være frivillige i løsere organiserede netværk såsom eksempelvis Venligboerne.

En udlænding må således gerne være frivillig til forældredag i eget barns børnehave eller skole, besøgsven på et plejehjem, frivillig i en frivilligdrevet boghandel eller biograf, frivillig i en IT-café på et bibliotek, frivillig i en kommunal netværkscafé for flygtninge eller frivillig i kortere tidsrum, f.eks. ved kulturelle begivenheder (f.eks. som frivillig i "Copenhagen Volunteers" eller som frivillig til eksempelvis Roskilde Festival). Der er ikke tale om en udtømmende opremsning.

Arbejdet skal have et almennyttigt formål. Det er i den forbindelse ikke tilstrækkeligt, at en organisation ifølge sine vedtægter har et almennyttigt formål. Ved vurderingen af, om det ulønnede frivillige arbejde har et almennyttigt formål, kan der bl.a. lægges vægt på organisationens faktiske virke og samlede forhold såsom vedtægter, struktur, aktiviteter og medlemmer. Herudover skal der lægges vægt på det konkrete arrangement. Der kan ikke udføres ulønnet frivilligt arbejde, hvis arrangementet har et kommercielt eller delvist kommercielt sigte. Dette gælder også, selvom organisationen, der arrangerer arrangementet eller bistår ved arrangementet, er almennyttig. Udlændinge vil således ikke inden for rammerne af de foreslåede ændringer have ret til at udføre ulønnet frivilligt arbejde til eksempelvis større sportsbegivenheder som EM i fodbold, VM i håndbold el.lign. Det gælder som nævnt både i forhold til den eller de organisationer, der måtte afholde arrangementet i Danmark, og i forhold til organisationer, der bistår ved kommercielle eller delvist kommercielle arrangementer uden at være arrangør. Sidstnævnte betyder eksempelvis, at udlændinge ikke vil kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde for f.eks. Røde Kors' frivillige samarit tjeneste ved større sportsbegivenheder som EM i fodbold. Udlændinge vil derimod godt kunne udføre ulønnet frivilligt arbejde for f.eks. Røde Kors' frivillige samarit tjeneste ved Landsstævnet, der ikke har et kommercielt eller delvist kommercielt sigte. Det bemærkes, at udlændinge godt vil kunne udføre ulønnede frivillige aktiviteter, der har et indtægtsgivende sigte uden at være kommercielle eller delvist kommercielle. Det kan f.eks. være salg af fyrværkeri, juletræer, kager, afholdelse af tombola og madboder. Tilsvarende kan det være ulønnet frivilligt arbejde i f.eks. Røde Kors' eller Folkekirkens Nødhjælps genbrugsbutikker.

At det frivillige arbejde skal være ulønnet betyder, at udlændingen ikke må modtage vederlag for arbejdet, hverken i form af løn eller andre goder, f.eks. betalt telefon, internetopkobling m.v. Udlændingen må dog gerne modtage mindre ydelser, som andre ulønnede frivillige tilsvarende får, f.eks. gratis adgang til den festival, som det frivillige ulønnede arbejde knytter sig til (et såkaldt festival-armbånd), forplejning under udførelsen af det ulønnede frivillige arbejde, herunder eventuel frugtordning, julegave m.v.

At det ulønnede frivillige arbejde skal udføres for en organisation eller forening, der er formelt organiseret, betyder, at udlændingen skal have en aftale med en formaliseret organisatorisk enhed om at udføre ulønnet frivilligt arbejde. Aftalen kan både være mundtlig og skriftlig.

Det ulønnede frivillige arbejde må ikke erstatte lønnet arbejdskraft, og det er således en forudsætning, at det er sædvanligt, at det pågældende arbejde udføres ulønnet og frivilligt.

Udlændingen kan udføre ulønnet frivilligt arbejde inden for f.eks. sundhedsområdet, det sociale område eller idræts- og fritidsområdet. Der kan f.eks. være tale om ulønnet frivilligt arbejde i en humanitær hjælpeorganisation, et spejderkorps, en idrætsforening, en misbrugsforebyggelsesforening, en patientforening, en besøgstjeneste, en flygtningeorganisation eller en sogneforening. Der er ikke tale om en udtømmende opremsning.

Det ulønnede frivillige arbejde skal være en del af organisationens eller foreningens kerneopgave i bred forstand. Udlændingen kan således f.eks. arbejde ulønnet frivilligt i et køkken hos et værested for hjemløse, mens vedkommende ikke vil kunne arbejde ulønnet frivilligt i køkkenet i organisationens eller foreningens hovedkontor, medmindre det er sædvanligt, at det pågældende arbejde udføres ulønnet og frivilligt. Udlændingen kan engagere sig som frivillig, hvis der er kutyme for, at de samme aktiviteter normalt bliver varetaget af frivillige i den pågældende organisation, forening eller lignende. Det kan f.eks. dreje sig om malerarbejde i en spejderforenings lokaler, madlavning til en fællesspisning i en idrætsforening, bartenderopgaver til en frivilligfest i en forening, musikunderholdning til en caféaften på et værested eller cykling med ældre på et plejehjem ("cykling uden alder"). Der er ikke tale om en udtømmende opremsning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

§ 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2021.

Forslaget indebærer, at den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 13, stk. 2, hvorefter en udlænding, der har lovligt ophold i medfør af §§ 2 b-4 b eller en tidsbegrænset opholdstilladelse, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde, finder anvendelse fra og med den 1. januar 2021. Bestemmelsen omfatter både udlændinge, der den 1. januar 2021 allerede er i Danmark på visum eller visumfrit ophold, og udlændinge, der den 1. januar 2021 eller senere, indrejser i Danmark på visum eller visumfrit. Tilsvarende omfatter bestemmelsen både udlændinge, der den 1. januar 2021 allerede har opholdstilladelse i Danmark – uanset opholdsgrundlag – og udlændinge, der den 1. januar 2021 eller senere, meddeles opholdstilladelse i Danmark.

§ 3

Efter udlændingelovens § 66 gælder udlændingeloven ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Den foreslåede bestemmelse betyder, at lovens § 1 ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning kan sættes helt eller delvist i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de henholdsvis færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

§ 9 a. ---

Stk. 1-24. ---

Stk. 25. En udlænding, der har opholdstilladelse efter stk. 2, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Stk. 26-27. ---

§ 9 i. ---

Stk. 1-11. ---

Stk. 12. En udlænding, der har opholdstilladelse efter stk. 2, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

§ 9 j. ---

Stk. 1-9. ---

Stk. 10. En udlænding, der har opholdstilladelse efter stk. 1, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Stk. 11. ---

§ 9 q. ---

Stk. 1-12. ---

Stk. 13. En udlænding, der har opholdstilladelse efter stk. 1, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.

Stk. 14. ---

§ 13. Udlændinge skal have arbejdstilladelse for at tage lønnet eller ulønnet beskæftigelse, for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller for mod eller uden vederlag at udføre tjenesteydelser her i landet. Arbejdstilladelse kræves tillige til beskæftigelse på dansk skib eller luftfartøj, der som led i rute-fart eller i øvrigt regelmæssigt ankommer til dansk havn eller lufthavn. Der henvises dog til § 14 og § 14 a.

Stk. 2. ---

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1022 af 2. oktober 2019, som ændret bl.a. ved lov nr. 1001 af 27. juni 2020 og senest ved lov nr. 1003 af 27. juni 2020, foretages følgende ændringer:

1. § 9 a, stk. 25, ophæves.

Stk. 26 og 27 bliver herefter stk. 25 og 26.

2. § 9 i, stk. 12, ophæves.

3. § 9 j, stk. 10, ophæves.

Stk. 11 bliver herefter stk. 10.

4. § 9 q, stk. 13, ophæves.

Stk. 14 bliver herefter stk. 13.

5. I § 13, stk. 1, 3. pkt., ændres »§ 14 og § 14 a« til: »stk. 2, § 14 og § 14 a«.

6. I § 13 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. En udlænding, der har lovligt ophold i medfør af §§ 2 b-4 b eller en tidsbegrænset opholdstilladelse, kan udføre ulønnet frivilligt arbejde.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.